

Doorlopende evaluatie CoronaCheck

Achtergrond

Met een verplicht testbewijs voor specifieke situaties kan de samenleving, stap voor stap, op verantwoorde wijze worden heropend in de periode dat de vaccinatiegraad nog niet hoog genoeg is. Met een bewijs waarmee aangetoond kan worden dat het risico op besmetting erg klein is door vaccinatie of recent negatief test resultaat kunnen beperkende maatregelen worden versoepeld of losgelaten en kan sneller toegang worden gegeven tot bepaalde voorzieningen of activiteiten. Hiertoe wordt een digitale applicatie voor het testbewijs ontwikkeld: de CoronaCheck-app.

CoronaCheck kent 2 belangrijke gebruikersgroepen. Ten eerste burgers die met de CoronaCheck-app een evenement of andere sociale activiteit willen bezoeken. Ten tweede controleurs die met de CoronaCheck Scanner-app controleren of bezoekende burgers een geldig testbewijs hebben om binnen te treden. De controleurs zullen middels identiteitscontrole vaststellen dat het testbewijs daadwerkelijk hoort bij de burger die het testbewijs laat zien.

Doorlopende evaluatie

Voor de CoronaCheck-applicaties wordt een doorlopende evaluatie opgestart door een team met experts vanuit verschillende disciplines. Het team, onder leiding van Prof. dr. Wolfgang Ebbers (Erasmus Universiteit Rotterdam), bestaat uit: Prof. dr. Job van Exel (Erasmus Universiteit Rotterdam), Dr. Lotty Hooft (Universiteit Utrecht), Dr. Esther Metting (Rijksuniversiteit Groningen) en Dr. Joris van Hoof (Universiteit Twente). De evaluatie omvat zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek en richt zich op de doelstellingen van CoronaCheck (dus niet op de sociale activiteiten en evenementen zelf). Hiervoor wordt samengewerkt met de teststraten van Stichting Open Nederland. Afstemming met de GGD GHOR, het RIVM en Stichting Open Nederland is nog nodig, zij worden gevraagd om de kwantitatieve datasets aan te leveren indien mogelijk. Daarnaast starten verschillende surveyonderzoeken met daarin metingen die met name gericht zijn op het onderzoeken van maatschappelijke effecten en gedragseffecten. Ook wordt kwantitatieve en kwalitatieve data verzameld door inzet van bijvoorbeeld mystery guests en sociale media monitoring.

Er zijn verschillende vraagstukken die voor het welslagen van de CoronaCheck-app en CoronaCheck Scanner-app moeten worden beantwoord. Daartoe is een evaluatiemodel opgesteld. Deze Factsheet is een eerste beschrijving van de evaluatie aanpak: een en ander wordt aangevuld na verdere afstemming met betrokken partijen.

Evaluatiemodel

Het evaluatiemodel bestaat uit zes onderzoeksgebieden:

1. Adoptie CoronaCheck

Bestaande uit de evaluatie van het aantal downloads en het aantal actieve gebruikers van de CoronaCheck en de CoronaCheck Scanner-app over de tijd.

2. Gebruik CoronaCheck

Er wordt gekeken naar hoeveel positieve gevallen er met het testen voorafgaand aan een evenement of sociale activiteit zijn ontdekt. Daarnaast wordt gekeken naar hoe vaak met een negatief testbewijs een QR code is gegenereerd, uiteraard op een wijze waarmee de anonimiteit van de gebruiker gewaarborgd is.

3. Direct beoogde effecten CoronaCheck

Er wordt onderscheid gemaakt in directe en indirecte beoogde effecten. Direct beoogde effecten dan wel doelen zijn direct aan het gebruik van de app toe te kennen zijn. Het gaat bij CoronaCheck dan om het weigeren of verlenen en krijgen van toegang op basis van het testbewijs. Een tweede directe doel van de CoronaCheck-aanpak is het voor gebruikers van CoronaCheck faciliteren van het eventueel versoepelen van geldende maatregelen tijdens de sociale activiteit of het evenement waartoe toegang wordt verleend.

4. Indirect beoogde effecten CoronaCheck

Indirect beoogde effecten die worden onderzocht, zijn onder andere of het gebruik van de app leidt tot het stijgen van de testbereidheid. Daarmee wordt met name bedoeld de testbereidheid in relatie tot het zogenaamde 'Spoor 2 - Testen om de samenleving te openen'. We kijken daarbij zowel naar spoor 2a 'testen voor een veilige toegang tot het sociale leven' waar wel CoronaCheck wordt ingezet, als naar de sporen 2b 'testen om veilig te werken' en 2c 'testen om veilig te studeren' waar CoronaCheck niet wordt ingezet. Ook is een indirect beoogd effect om (na de pilotfase) meer zicht te krijgen op de viruscirculatie. Daarnaast wordt onderzocht of en hoe CoronaCheck-aanpak bijdraagt aan een alternatief voor vaccineren bij het (her)openen van de samenleving in de tijd tot een voldoende vaccinatiegraad is behaald.

5. Niet-beoogde effecten CoronaCheck

CoronaCheck moet bij het nastreven van de directe en indirect beoogde effecten geen, of in ieder geval zo min mogelijk, niet-beoogde effecten nastreven. Niet-beoogde effecten die onderzocht worden zijn verslapping van de compliance van (nog) geldende maatregelen zoals de 1,5 meter afstand maatregel voor, tijdens en na het testen en het evenement, uitsluiting van (gemeten wordt of en in hoeverre gebruik gemaakt wordt of kan worden van 'papier testbewijzen') of stigmatisering van bepaalde groepen, misbruik van openstelling van de samenleving door manipulatie en ontwijking van het verificatieproces middels CoronaCheck, misbruik van CoronaCheck voor niet-beoogde gebruikersdoelen (bijvoorbeeld in de relatie werkgever-werknemer), eventuele negatieve impact voor de doorvoer 'aan de deur', de impact van technische issues, en mogelijk wantrouwen van burgers in de applicatie.

6. Kenmerken van gebruikers die samenhangen met adoptie, gebruik en effecten

Binnen dit onderzoeksgebied worden de doelstellingen van burgers onderzocht die (mede) leiden tot gebruik van CoronaCheck, en daarmee welke aangrijpingspunten er zijn om op te sturen. Denk aan social influence of awareness. Daarnaast wordt onderzocht welke factoren adoptie en gebruik bevorderen of tegenhouden (drempels en drijvers). Denk bijvoorbeeld aan de kwaliteit van het proces van testaanvraag tot en met controleren. Ook wordt onderzocht of de communicatie omtrent CoronaCheck aanslaat en de beoogde boodschap overkomt.

Samengevat, meer adoptie en meer (correct) gebruik van CoronaCheck en CoronaCheck Scanner verhoogt de kans dat de beoogde effecten worden behaald. Hierbij blijft de kans op niet-beoogde effecten bestaan. Door de relatie tussen adoptie, gebruik en alle effecten in beeld te brengen en hoe deze samenhangen met kenmerken van gebruikers wordt sturingsinformatie geboden. Op basis van deze informatie kan het proces, de app of de communicatie daaromheen worden aangepast.

Dataverzameling

Er wordt op een aantal verschillende manieren kwalitatieve en kwantitatieve gegevens verzameld:

1. Data uit surveys en interviews

Dit moet nog nader worden ingevuld, in ieder geval wordt gewerkt aan een vorm van nulmeting via surveys.

2. Voor adoptie en gebruik worden gegevens vanaf de backend verzameld:

- Aantal downloads (o.a. via Google/Apple statistieken)
- Aantal actieve gebruikers

3. Observaties, waaronder middels:

- Fieldlabs
- Sociale media monitoring
- *Mystery guests* - in lijn met de monitoring van VWS voor alcohol- en tabaksverkoop aan minderjarigen wordt onderzocht in hoeverre de controleurs zich aan de protocollen houden. Cruciaal bij CoronaCheck is de identificatie van de toner en weigering van toegang bij een positieve test en wanneer identificatie niet mogelijk is. Tijdens de eerste metingen wordt een protocol ontwikkeld waarbij enkele scenario's worden opgesteld die door 'bezoekers' (*mystery guests*) worden uitgevoerd. Op deze manier kunnen we vaststellen hoe de controleurs handelen. Alle wettelijke en praktische kaders zullen hierbij gerespecteerd worden.)

4. Kwantitatieve data van partijen aangesloten bij Stichting Open Nederland, het RIVM en GGD - nog nader af te stemmen

Tot slot, deze factsheet is een levend document, dat verder uitgebreid zal worden met te verzamelen data zodra in beeld is welke gegevens verzameld kunnen en mogen worden.

Eerste metingen tijdens Fieldlabs en pilots

Tijdens de Fieldlabs en pilots wordt geoefend met de CoronaCheck app en de opschaling/inzet van testcapaciteit. Daarnaast kunnen zij mogelijk dienen als eerste verkennende onderzoek in het kader van de doorlopende evaluatie CoronaCheck. Een team van vier gedragsdeskundigen, die gespecialiseerd zijn in compliance vraagstukken en maatschappelijke en gedragsmatige vraagstukken, brengt tijdens de Fieldlabs en pilots aan de hand van checklists middels observatie (dus niet bevraging) gedragsmatige observaties in kaart bij het potentiële kunnen en willen ontwijken van het verificatieproces. Bevindingen worden uitgewerkt in scenario's. De scenario's, drempels en drijvers worden teruggelegd bij het CoronaCheck bouwteam en aan het CoronaCheck evaluatieteam voor de verdere monitoringsfase middels de mystery guest aanpak.

Eerste metingen vonden in ieder geval plaats tijdens de Fieldlabs Biddinghuizen op 20 en 21 maart 2021 en tijdens de interland Nederland-Letland op 27 maart 2021.

Datapresentatie

Waar mogelijk zal evaluatiedata publiek beschikbaar worden gemaakt. Ook wordt onderzocht welke variabelen interessant zijn voor het huidige CoronaDashboard of alternatief rapportage proces en -structuur door middel van BI-tooling. Bij een significant aantal downloads/actieve gebruikers wordt het aantal op een nog nader te bepalen website bijgehouden.

Voorlopige planning

Er wordt maandelijks gerapporteerd over de doorlopende evaluatie en resultaten van kwalitatief en kwantitatief onderzoek in de maanden april, mei en juni. In juli volgen de eindrapportages.

